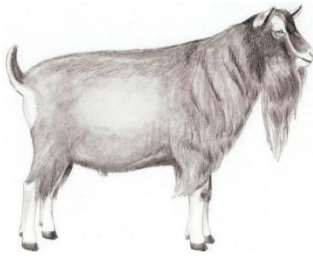

Landelijke Fokgroep Toggenburger

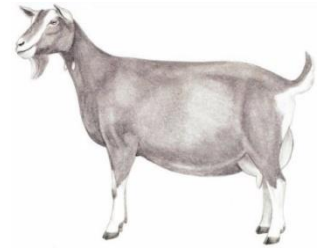
Fokcommissie van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Voorzitter:
D. de Jong
Felsumerleane 32
8843 KB Spannum

Secretaris:
A. Koekkoek
Enkweg 46
8131 VJ Wijhe

Tel. 06-23026350.
akoekkoek@home.nl

Oproep: Bent u in het bezit van een e-mail adres of is uw e-mailadres gewijzigd?

Dan graag dit doorgeven aan de fokgroep: akoekkoek@home.nl We kunnen u dan sneller van informatie voorzien.

www.toggenburger.nl

Wijhe, 15 oktober 2022.

Uitnodiging Ledenvergadering

Geachte leden,

We nodigen u van harte uit om de algemene ledenvergadering bij te wonen die gehouden zal worden op **Zaterdag 12 november 2022**

Locatie: **Dorpshuis de Herxer Marke, Herxen 1, 8131PC Wijhe.**

De vergadering begint om 10.00 uur, de zaal is geopend vanaf 09.30 uur.

Agenda:

1. Opening.
2. Vaststellen agenda.
3. Mededelingen en ingekomen stukken.
4. Notulen behandelen van de algemene ledenvergadering 2021 gehouden mei 2022, zie bijlage.
5. Samenstelling van het bestuur en bestuursverkiezing. Zie uitleg.
6. Voorstel: Wat te doen binnen de Toggenburger stamboekfokkerij?
Zie hiervoor de bijlage 1
7. Lunch.
8. Predicaten Bokmoeder B en certificaten modelgeiten en modelbokken 2022.
9. Presentatie stal de Enkhoeve, fokkerij van deze stal van beginjaren tot nationaal kampioen CW 2022.
10. Toggenburger inspecteurs aan het woord over seizoen 2022.
11. Activiteiten 2023.
12. Voorkeur bepalen vergader locatie 2023.
13. Rondvraag.
14. Sluiting om ± 15.00 uur.

Lunch

Zoals gebruikelijk is er in de pauze weer gelegenheid om deel te nemen aan de lunch.

Hieraan zijn deze keer geen kosten verbonden.

Graag vóór 6 november opgeven of u voornemens bent om de vergadering bij te wonen en/of u gebruik wilt maken van de lunch.

Aanmelden bij Andre Koekkoek; tel. 0623026350 of **via e-mail: akoekkoek@home.nl**

Bijlage: Bestuursvoorstel

Met vriendelijke groet namens bestuur Fokgroep Toggenburger,
A. Koekkoek, Secretaris.

Toelichting agenda punten:

Agendapunt 5:

John Hazendonk is aftredend als bestuurslid en herkiesbaar.

Tegenkandidaten kunnen zich voor aanvang van de ledenvergadering melden bij de secretaris.

Het bestuur stelt voor om Piet Greeve te benoemen tijdens deze vergadering als voorzitter van de fokcommissie.

De huidige voorzitter Doede de Jong heeft vanaf het ontstaan van de fokgroep in 1995 deze rol vervuld.

In 2021 was Doede aftredend. In deze lastige en onvoorspelbare tijd door Corona was Doede bereid om nog een jaar langer door te gaan. Doede is niet herkiesbaar, het bestuur is voornemens om net als in 2021 weer verder te gaan met vier bestuursleden en wordt bijgestaan door de webmaster.

Doede blijft verbonden aan de fokgroep in de rol van Rasspecialist.

Agendapunt 6

Wat te doen binnen de Toggenburger stamboekfokkerij?

Bestuur stelt voor om het voorstel over te nemen en in stemming te brengen.

Dit voorstel is opgebouwd uit vier deelvoorstellen.

Doede de Jong en Theo van der Meer zullen dit voorstel doornemen en toelichten waarna er ruimte is voor vragen en van gedachten te wisselen over het voorstel waarna stemming kan plaats vinden.

Zie hiervoor de bijlage 1

Bijlage 1.

Wat te doen binnen de Toggenburger stamboekfokkerij?

Het voorstel

Ervaringen van fokkers en geconstateerde feiten in de Nederlandse Toggenburger stamboekpopulatie

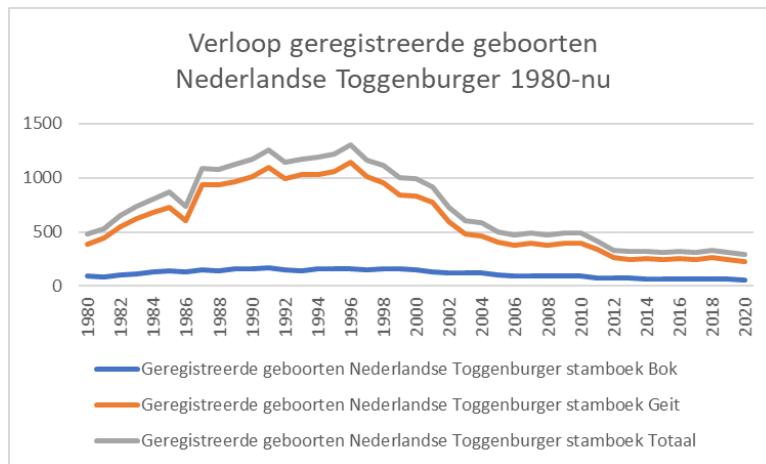
Inleiding.

De toekomst van de populatie Nederlandse Toggenburgers is in gevaar. Door de ingebruikname van ZooEasy is de grote verwantschap binnen de Nederlandse Toggenburger populatie nu ook feitelijk met cijfers duidelijk geworden aan de hand van de vastgelegde gegevens. Deze verwantschap is het gevolg van langdurige fokkerij (bokkeuze) binnen een beperkt aantal moederlijnen (als gevolg van gehanteerde strenge stamboekregels) in combinatie met een dramatische, al jaren dalende populatieomvang. Op 28 mei 2022 werd op de fokkersbijeenkomst van de Nederlandse Toggenburgers een open discussie gevoerd over een gezonde toekomst voor de Toggenburger populatie in Nederland. Er werd gesproken over inmiddels door meerdere fokkers ervaren problemen:

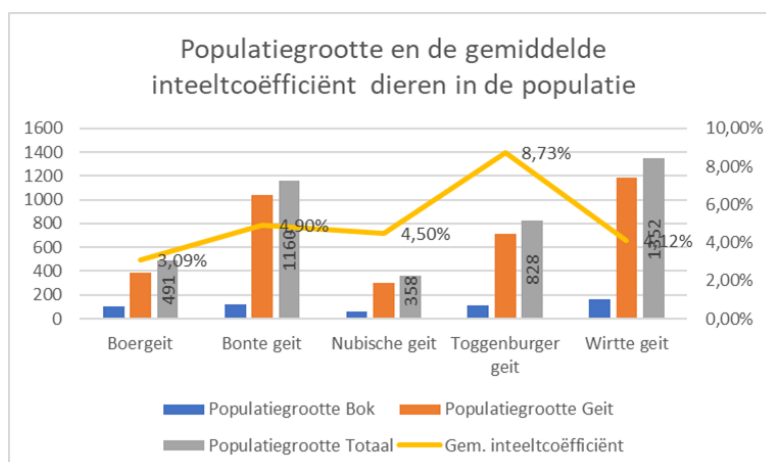
- Gebrekkige vitaliteit van lammeren, zich uitend in vatbaarheid voor bijvoorbeeld longontsteking
- Verstoorde vruchtbaarheid, zich uitend in niet makkelijk of heel laat in het jaar rits worden, gуст blijven na dekking, problematische of zware bevallingen
- Slechte groei van lammeren / klein blijven
- Aangeboren afwijkingen zoals vergroeiingen van bijvoorbeeld voorpoten, varkensbekken en open gehemelte

Niet alles is altijd 1-op-1 te vertalen naar de grote onderlinge verwantschap binnen de populatie, ook andere factoren kunnen hierbij uiteraard een rol spelen. Daarom werden ook de volgende feitelijke gegevens besproken, die maken dat een gezonde toekomst op zijn minst wankel is:

1. De populatieomvang van de Nederlandse Toggenburgers binnen het stamboek is nu structureel gezakt naar < 1000 dieren

2. Het gemiddelde inteeltpercentage binnen de stamboekpopulatie is twee keer zo hoog als bij de andere stamboekrassen binnen de NOG

3. Mede hierdoor is het steeds lastiger / schier onmogelijk een onverwante bok te vinden die de geiten drachtig kan maken.

Voordelen en gevaren van inteelt aan de hand van een voorbeeld uit de praktijk

Inteelt en lijnenteelt (wat ook een vorm van inteelt is) worden door menig fokker in het verleden, maar ook nu nog, graag toegepast om goede eigenschappen binnen de eigen dieren vast te leggen, in de hoop op het fokken van een zo uniforme mogelijke groep dieren op stal. Dat is inderdaad mogelijk: bepaalde goede eigenschappen worden vastgelegd en andere eigenschappen worden er uit gefokt. Steeds meer eigenschappen worden "homozygoot vastgelegd". Af en toe een miskleun wordt hierbij op de koop toe genomen: een dergelijk lam verdwijnt "onder de spinazie".

Dat inteelt echter ook een reëel gevaar kan vormen getuige het artikel in de Leeuwarder Courant van 26 juni 2022 van oud-KFPS directeur en geneticus Ids Hellinga over de dreigende inteeltramp in de (gesloten) populatie van het Fries paardenstamboek. Zonder serieus ingrijpen kan binnen een aantal paardengeneraties dit ras uitgestorven zijn door een inmiddels binnen de populatie wijdverspreide genetische mutatie die slokdarmverlamming veroorzaakt en die door inteelt (ten gevolge van het gesloten houden van het stamboek) zó dominant in de populatie verspreid is dat het een reëel gevaar vormt voor het voortbestaan van het ras.

We zien hier een schoolvoorbeeld van het succesvol breed vastleggen van eigenschappen in de populatie door het toepassen van inteelt: in dit geval gaat het helaas echter om een foute eigenschap.

Zo zijn binnen andere stamboeken ook veel voorbeelden te noemen.

Wat te doen binnen de Toggenburger stamboekfokkerij? Vier theoretische richtingen

Er werden op de fokkersdag drie oplossingsrichtingen genoemd en beloofd werd deze verder uit te werken tot een concreet voorstel voor de stamboekfokkers later in het jaar.

- De eerste richting is het (op basis van vrijwillige deelname) toelaten van vers Toggenburger bloed binnen het stamboek, door buitenlandse stamboek Toggenburgers rechtstreeks toe te laten binnen het Nederlandse stamboek, zoals ook in eerdere jaren al gebeurde (denk aan British Toggenburgers en ook oorspronkelijke, Zwitserse Toggenburgers of hun nakomelingen in andere buitenlandse stamboeken. Stimulatie van fokkers dit toe te passen is hierbij van belang: niet iedereen ziet het namelijk zitten dit via het hulpstamboek te realiseren. De fokker die hiermee wil pionieren moet beloond worden. We moeten een resultaat op typevastheid niet te snel verwachten, immers, de Nederlandse Toggenburger heeft een afwijkend type gekregen doordat het een verdringingskruising is met de Nederlandse inheemse landgeiten uit het begin van de 20^e eeuw.....
- Een tweede richting betreft het via het hulpstamboek inkruisen van vers bloed vanuit andere rassen met vergelijkbare aftekeningen (denk bijvoorbeeld aan British Alpine).
- De derde richting die genoemd werd is een actief beleid te voeren met als enige doel om de stamboek populatie te vergroten door commerciële bedrijven met Toggenburgers te benaderen lid te worden en hun geiten laagdrempelig in het hulpstamboek te laten inschrijven.
- Een vierde, niet eerder besproken richting, is het actief attenderen van fokkers op "vergeten moederlijnen" binnen de populatie door deze in het zonnetje te zetten.

Wat te doen binnen de Toggenburger stamboekfokkerij? Het voorstel

Het bestuur van de Fokgroep Toggenburger Geiten stelt de fokkers graag een uitgewerkt pakket van maatregelen voor dat na acceptatie door de meerderheid van de op de bijeenkomst aanwezige fokkers verwerkt wordt in het fokreglement. Het pakket biedt vier praktische deelvoorstellen die aansluiten bij bovengenoemde theoretische richtingen:

- deelvoorstel 1. Pas het fokreglement aan met het volgende: Buitenlandse stamboek Toggenburger bokken en geiten worden, **na uitvoering van stamboekinspectie en goedkeuring**, rechtstreeks toegelaten tot de Nederlandse Toggenburger stamboekpopulatie met als doel vers Toggenburger bloed in te kruisen. De inspecteur houdt bij stamboekinspectie en waardering, met name van het type, het genoemde belangrijke doel voor ogen en waardeert derhalve mild
- deelvoorstel 2. Pas het fokreglement aan met het volgende: Er wordt, naast een hulpstamboek voor geiten, een hulpstamboek voor bokken geopend. Regelgeving m.b.t. nakomelingen is conform de eerder uitgewerkte regelgeving bij de Nederlandse Witte geit. Dit betekent dat toelating in het hulpstamboek altijd voorafgegaan wordt door uitvoering van een stamboekinspectie.

Spelregels registratie Wit per 19 september 2020

Aangepast na aanneming van de voorstellen:

- JVR x JVR = JVR
- Bokken zonder (gedeeltelijk) bekende of met afstamming uit een ander ras inzetten via twee generaties hulpstamboek.

		Vader GA	Vader R1	Vader R2	Vader JVR/S
Moeder GA	geitjes	GA	GA	GA	GA
	bokjes	GA	GA	GA	GA
Moeder R1	geitjes	GA	GA*	GA*	GA*
	bokjes	GA	GA*	GA*	GA*
Moeder R2	geitjes	GA	GA*	JVR	JVR
	bokjes	GA	GA*	JVR	JVR
Moeder JVR	geitjes	GA	GA*	JVR	JVR
	bokjes	GA	GA*	JVR	JVR
Moeder S	geitjes	GA	GA*	JVR	JVR
	bokjes	GA	GA*	JVR	JVR

*Na opname en goedkeuring: R2

- Er is in het schema rekening gehouden met de Europese regel van twee generaties Register.

- JVR wordt na opname S mits wordt voldaan aan de raskenmerken van het Witte ras.
- GA wordt na opname R1 mits wordt voldaan aan de raskenmerken van het Witte ras.
- Ouders die in een ander ras staan geregistreerd (niet in Wit) worden aangemerkt als GA.

deelvoorstel 3. Het bestuur van de fokgroep wijst een afgevaardigde aan die actief de hen bekende commerciële Toggenburger bedrijven benadert en hen vraagt deel te nemen aan stamboekfokkerij. Een belangrijk "lokkertje" is het feit dat hun dieren ook toegevoegd kunnen worden aan het paraplubestand van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen. Het bestuur wijst vervolgens inspecteurs aan die op deelnemende commerciële Toggenburger bedrijven alle dieren gaan opnemen in het Toggenburger (hulp)stamboek. Doel is het vergroten van de Toggenburger stamboek populatie en het daarmee zekerder stellen van het voortbestaan van het ras.

deelvoorstel 4. Het bestuur van de fokgroep wijst een bestuurslid aan die zich verdiept in binnen de populatie nog aanwezige vergeten moederlijnen en die publiceert met als doel gebruik van deze lijnen te stimuleren.

Het praktische vervolg.

Het pakket wordt geagendeerd voor de fokkersbijeenkomst op zaterdag 12 november. Met de agenda wordt het voorstel van tevoren gedeeld met de fokkers en in stemming gebracht.

Het complete bestuur is van mening dat met deze opening van mogelijkheden, waar iedere fokker wel of niet en op vrijwillige basis aan deel kan nemen, de toekomst van een gezonde Toggenburger populatie gestimuleerd wordt. Het bestuur adviseert dan ook vóór het pakket van deelvoorstellen te stemmen.

Indien we als fokkers in meerderheid kiezen vóór deze verruiming van mogelijkheden, dan zal het bestuur namens de fokkers zorg dragen voor verwerking hiervan in het fokreglement, inclusief een datum van inwerkingtreding, wat dan als hamerstuk ter bevestiging door het NOG-bestuur gepresenteerd wordt op de algemene ledenvergadering. Hierbij zal aansluiting gezocht worden bij de levende populatie.

De komende jaren zullen de resultaten van het nieuwe beleid actief geëvalueerd worden op fokkersdagen en er zal over gepubliceerd worden.

Oktober 2022,

Bestuur Fokgroep Nederlandse Toggenburger